

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

A polgári iskola reformja.

I.

Most, amikor gyermekeink a nyári pihenő után újból bevonulnak az iskola kapuján, nincsen aktuálisabb kérdés, mint az iskola.

A polgári iskola reformját évről-évre halljuk emlegetni. A kultuszárca költészetének tárgyalásakor a Háznak egy-két tagja évről-évre felszólal a polgári iskolák érdekében s a miniszter válaszában sürgős kötelességének tartja a reformot megvalósítani. Aztán hallgat az ügy esztendeig, amikor ismétlődik az egész újabb felszólalás, újabb válasz és újra hallgatás.

A polgárság pedig lesi-várja, hogy a sok ígéretnek már egyszer legalább egy részét valósítanak meg, nem is említve azt a sok ifjút, aki elvégezte a polgári iskola 6 osztályát abban a boldog reményben, hogy a hetediket is módjában lesz nemsokára elvégezni. A dolog pedig késik, mulik.

Azok a faktorok, amelyek hivatva volnának a polgári iskola ügyét kezelni, valljuk be egész őszintén, vagy elfogultak a középiskolában és egyetemen beoltott nézeteik miatt, melyek a gyakorlati életben való boldogulást, a műveltséget a gimnázium vagy reáliskola elvégzésétől teszik függővé, vagy a dolgokat szakszerűleg nem ismerik és információjukkal, amely sajnós, döntő befolyású, ferdén világítják meg az iskola reformjára vonatkozó kívánságokat.

Pedig itt nem a bürokratizmusnak száraz jelentése és véleménye kellene, hogy a döntő szót kimondja, hanem a gyakorlati élet száz és száz oldaláról vett tapasztalat kellene, hogy döntsön ebben a fontos és a nemzet művelődésére óriási befolyással bíró kérdésben.

A polgári iskola reformja már egy évtized óta kísér. Azóta az „illetékes” tényezők meghallgattak boldog-boldogtalant, jogászt, mérnököt, orvost, gyógyszerészt, papot, akik cifrábnál-cifrább véleményeket adtak olyan dolgokról, amikről legfeljebb laikus felfogásuk lehetett; csak éppen egynek a felfogására, véleményére nem voltak kíváncsiak: a szakemberére.

A polgári iskolának történelmi fejlődése, a társadalmi élet újjászületésének szükségessége, az iskola tantervének jelenlegi tarthatatlan volta, a magyarosodás és az ezzel járó művelődési viszonyok, a művelt társadalmi osztály megteremtése vagy kiszélesítése, a két másik középiskola

tanterve és más irányzatu célja, a külföldi művelt államok hasonló mozgalmá, a modern haladásnak száz és ezer ágazata mind sürgősen követelik a polgári iskola reformját.

A polgári iskola 1868-ban, mint harmadik középiskola létesítettett a gimnázium és reáliskola mellett. Abban az időben a reáliskolának és a polgáriiskolának hat osztálya volt. Mind a két iskola egy célt szolgált, t. i. olyan pályára kvalifikált, amelyhez egyetemi végzettség nem kellett.

Mikor aztán 1875-ben a műegyetem főiskolai rangot nyert, a reáliskolát kifejlesztették a főiskola előkészítő iskolájává, a polgári iskola pedig, megmaradt hat osztályúnak, amely olyan pályákra képesített, amelyhez főiskolai képzettség nem kellett. A dolog úgy állott, hogy az ókori klasszicizmus mellett, amelynek tehát a felsőbb iskolákra való nevelés volt a főcéljuk, volt egy olyan iskolája a közoktatásnak, amely a gyakorlati életbe vágó dolgokat gyakorlatilag oldotta meg s az életnek adott kész embereket.

Ebben az időben, a dolgokat ebből a szempontból tekintve, a kultúra sokkal előbb állott, mint most, amikor ezt a harmadik iskolát ahelyett, hogy kifejlesztették volna, tökéletesítették volna, visszasüllyesztették, osztályainak számát leapasztották hatról négyre, tantervét félszegül megcsönkítették.

A polgári iskolát eredeti céljától tulajdonképpen az 1884-ben felállított kereskedelmi iskolák térítették el. Ettől az időtől fogva a polgári iskola elveszítette vonzó erejét. A hat osztályt már kevesen végezték, lassankint csak négyre redukálódott az iskola népessége és a kereskedelmi iskola a polgári iskola felsőbb osztályait mintegy felszívta. A jövő azonban fényesen igazolta, hogy milyen ferde felfogás ki nem fejleszteni az országnak ezt a legmagasabb iskoláját teljes egészéig.

A kereskedelmi iskolák felállításával kapcsolatosan jogosan kérdezzük, vajjon kereskedőink tudnak-e ebbe az iskolába? Szét kell nézni a társadalomban s a szomorú feleletet megkapjuk. Aki elvégzi a kereskedelmi iskolát, az megy könyvelőnek, bankhivatalnoknak s csak egy kis hányada kereskedőnek. Voltaképp tehát ott vagyunk, hogy a kereskedelmi iskola, mint szakiskola, nevel szakembereket a kereskedőknek, de nem kereskedőket. A kereskedők egy hatalmas százaléka bizony még most is csak legfeljebb négy középiskolával van és a tanonc-

bizonyítványával. Hát miért ne lehetne ezt az osztályt a magasabb műveltségképzés mellett a polgári iskolában egyuttal szakszerűleg is kiképezni? Mert a kereskedelmi iskoláknak ugyan semmi közük sincs kereskedőink művelődéséhez.

Nézzük az iparos osztályt. Miért ne lehetne nekünk művelt iparos osztályunk? Nem fejlődne-e ezzel az iparunk és sikeresen vehetné fel a versenyt a külföldi jóval kifejtettebb iparral?

Hány ambiciózus iparos emberrel találkozunk az életben, aki szépet, újat produkál s ugyanannyiszor halljuk a szájából, milynehézségekkel küzdött, amíg művét megalkotta, mert nem ért a számításokhoz és csak próbálgatott, illesztgetett, amíg célját elérte, sokszor elég hibásan.

A társadalomnak nem szabad fél-embereket nevelni, akik ugyan tudalékosak, de műveletlenek, mert ez idő szerint nem volt alkalom és idő a művelődésükre az alatt a rövid idő alatt, amíg iskolába járhattak.

A tudományok, művelődésnek, iparművészetnek s egyáltalán minden kultúr törekvésnek csak abban az esetben van létjogosultsága a kulturállamban, ha azt mindenki élvezheti, értheti, hozzáférhet, szóval, ha mindnyájunké. De ezt a jelen viszonyok között ugyan nem mondhatjuk el, mert csak a legprimitívebb képzettséget tudjuk jelenleg négy éven át megcsönkített tantervvel megadni, hogy az tényleg ebben az irányban érvényesüljön. Ezek a dolgok pedig a milliók szemében elvesznek, hogy csak ezerek élvezhessék.

Selyemtenyésztésünk 1907 és 1908-ban.

Midőn 1880-ban a földművelésügyi miniszterium újból szervezte a selyemtenyésztést és felállította a szekszárdi országos selyemtenyésztési felügyelőséget, ennek működése körét kiterjesztette Horvátországra is.

1908-ban azonban megszüntünk működni Horvátországban, miután Nikolits báni helyettes intézkedése a horvát kormány két ottani pénzügyintézetnek adta át a horvátországi selyemtenyésztést.

1907-ben Horvátországban 542 községben 11,113 család foglalkozott selyemtenyésztéssel és 195,288 kgr. gubót termeltek mely után (a gubóraktárakban kifizetett munkabérekkel együtt) 513,882 K-t kerestek.

Magyarországban ugyancsak 1907-ben 2,372 községben 62,603 család 1,211,867 kgr. gubót termelt és ezután 2,471,716 K-t kerestek. A selyemtenyésztés és selyemfonóipar után pedig kitétt az összes kereset Magyarországon 3,960,150 K-t.

1908-ban csupán Magyarországon 2,300 községben 75,000 család 1,427,000 kgr. gubót

termelt és ezután 2.965.000 K-t kerestek. A selyemtenyésztés és selyemfonóipar utáni összkereset pedig Magyarországon 1908-ban 4.565.000 K-ra tehető.

A fenti adatokból kitűnik, hogy Magyarországon 1908. évben a tenyésztők száma 13.000-rel, a termelt gubómennyiség 200.000 klgral és a tenyésztők és a selyemfonóiparral foglalkozók összkeresete 604.850 K-val emelkedett az 1907 évi eredménnyel szemben.

Selyemtenyésztésünknek ezen emelkedését főképp annak tulajdoníthatjuk, hogy a selyemnek ára emelkedett a világpiacon minek következtében a selyemtenyésztési felügyelőség az államkincstárral szemben fennállott hátralekötés tartozását letörlesztvén: a gubókat a tenyésztőre nézve előnyösebb feltételek mellett válthatta be, ami természetesen fokozta a tenyésztési kedvet.

Lényegesen befolyásolta továbbá a tenyésztés emelkedését az, hogy a múlt év kedvezőtlen volt mezőgazdaságunkra nézve és így nagyobb türelmetlenséggel várta a nép az alkalmat arra, hogy az első pénzhez jusson, mit a selyemtenyésztés ad. Tekintetbe veendő az is, hogy az idei tavaszi időjárás kiválóan kedvező volt a selyemtermelésre. Végre tagadhatlan, hogy a szerdaifültetésnél országszerte évről-évre öröndetesen tapasztalható haladás csökkenti a tenyésztéssel eddig járó nehézségeket, a mennyiben a tenyésztők egyre könnyebben jutnak a szükséges szerdaifüvel mennyiséghez.

Ezen kedvező alakulások mellett sincs azonban kizárva, hogy a selyemtenyésztésnél is, mint más gazdasági ágazatnál időnként kisebb nagyobb ingadozások mutatkoznak. Ezen körülményből azonban nem szabad következtetni selyemtenyésztésünk visszaesésére. Hiszen senki sem fogja állítani, hogy mezőgazdaságunk hanyatlásnak indult azért, mivel sok vidéken az idei buzatermés alig éri el felét a múlt évi termésnek.

A selyemtermelésünkkel tapasztalható ingadozások azonban nem szorítkoznak tisztán hazánkra. Ilyenek még nagyobb mérvben fordulnak elő más selyemtermelő országokban. Így például Olaszországban 1893. évben 61 millió kiló selyemgubót termeltek, míg ugyancsak ezen országnak selyemgubó termelése 1903-ban 44.598.000 kilóra, csökkent. A múlt 1907. évben pedig ismét 57.580.000 kilóra emelkedett a gubótermelés. Franciaországnak gubótermése 1894-ben 10.584.000 kilót tett ki, míg 1903-ban 5.985.000 kilóra csökkent, 1907. évben pedig ismét 8.396.000 kilóra emelkedett.

Eppen ennyire ingadozó a selyemárak is. Így például 1907. évben 1 klgr. selyemnek legmagasabb ára 71 frank volt április hónapban, míg ugyanazon selyemnek ára ugyanazon év december havában 55 frankra csökkent.

Ha figyelembe vesszük selyemtenyésztésünk eddigi fejlődését, azt tapasztaljuk, hogy annak újjászervezése, vagyis 1880 óta 1908. év végéig a selyemtenyésztéssel és selyemfonóiparral foglalkozóknak kifizetett kereset összege 79.581.415 K-ra rug, mi kétségkívül a jövőre nézve a legjobb eredményekre jogosít.

HIREK

— **Személyi hír.** Arnold Péter ezredes, a gróf Hadik huszárok parancsnoka, fivére Arnold Károly jegyző látogatására Lembergől a m. héten Bácskereszturra érkezett.

— **Iparos-tanonciskolai tanítók** választása. A kulai iparos-tanonciskolák felügyelő bizottsága f. hó 18-án tartott ülésén választotta meg a tanonciskola igazgatóját és tanítóit 3 év tartamára. Igazgató lett: Bauman Antal polgári iskolai tanári képesítéssel bíró helybeli tanító. Tanítók lettek: Csajági Bernát, Neszt Rezső, Váradi Gyula tanítók. A pénzkezelésre nézve elhatározta a bizottság, hogy az igazgató kezéhez befolyt díjakról vezetett feljegyzések a gondnok ellenjegyzése mellett a bizottságnak bemutatandók lesznek.

— **Beiratások.** A kulai iparos-tanonciskolában a beiratások f. hó 20-ikán d. e. 9—11-ig, továbbá 21. 22. 23. és 24-én d. u. 5—7 óráig tartanak meg a Szegő-féle iskolában. *A felügyelőbizottság elnöksége.*

— **A közjegyzői kamara közgyűlése.** A szegedi közjegyzői kamara szept. 8-án tartotta rendes évi közgyűlését Szegeden, a törvényszéki épületben, Mezey Zsigmond királyi tanácsos, kulai közjegyző elnöklelte alatt. A közgyűlésen az elnökön kívül jelen voltak a következő közjegyzők: Jedlicska Béla és Kern Lajos (Szeged) Demkó Pál (Makó) Jlausich Elemér (Nagylak) Heinrich Gustáv (Csongrád) Mattiasich Dezső (Hmvásárhely) Flatt Viktor (Szabadka) Kockár Zsigmond (Zombor) Bodroghy Gyula (Baja) Kamarás Imre (Bácsalmás) Szlávay József (Ujvidék) Kósza Miklós (Titel) Zákó István és Tripszky Aladár (Zenta) Reviczky Gyula (Palánka) Szeberényi István (Apatin). A közgyűlésen megejtett tisztújítás a következő eredménnyel végződött: Elnök lett újból Mezey Zsigmond, titkár: Jedlicska Béla. Választmányi rendes tagok: Demkó Pál, Flatt Viktor, Jedlicska Béla és Kern Lajos, póttagok: Heinrich Gustáv és Mattiasich Dezső. Fegyelmi bírósági rendes tagok: Jedlicska Béla és Kern Lajos, póttagok: Demkó Pál és Mattiasich Dezső. Számvizsgáló bizottság: Demkó Pál és Kern Lajos. A közgyűlés további során az ügyforgalomról számoltak be. Javaslatokkal ezuttal nem foglalkozott a közgyűlés. A közgyűlés után az elnök a Kass-vigadóban fényes bankettet adott, melyen vendégül látta a bíróság az ügyészség képviselőit is.

— **Értesítés.** A Hungaria kendergyár rt. Ujverbászton ezennel közhírré teszi, hogy — azon célból, miszerint a villamos világítást minél könnyebben hozzáférhetővé tesse — következő újítást vezette be. Nevezett vállalat kötelezi magát a feleknek 3 villamos izzólámpát és pedig egy darab 16-os, egy 10-es és egy 5-ös gyertyafényű izzólámpát díjtalanul berendezni, azon esetre, ha a fél magát az áram használatára 3 évre kötelezi. Az áram használatáért a Hungaria Kendergyár r. t. évenként 66 K általános-összeget számít, mely összeg havi 5-50 K előleges részletekben fizetendő. A 3 év letelte után a villamos berendezés a fél tulajdonát fogja képezni. Kiválóan alkalmas ezen újítás a földmivelő gazdáknak, miután a villamos világítás a lakószobába, konyhába és istállóba is bevezethető. A villamos világítást berendezni óhajtok ebbeli kívánságukat a Hungaria Kendergyár r. t.-hoz Ujverbászra levélben vagy személyesen nyújthatják be.

— **Vidéki hírlapirodalom.** A Zomborban 27 év óta megjelenő „Zombor és Vidéke” c. politikai lap főszerkesztőségét Jankovich Lajos fővárosi jeles tollú hírlapíró vette át. Jankovich programjában a 67-es alapon álló alkotmánypart politikát vallja.

— **Uj nagyközség.** A belügyminister a vármegyénk területén levő „Szilágyi” telep-községnek nagyközséggé alakulását rendelte el. Az ujonan alakult nagyközség elnevezését „Szilágyi” névben állapította meg.

— **Iskolaépítkezések.** A Petróc községben ujonnan építendő állami elemi népiskola, óvoda, valamint tanító és óvónői laképítési munkáinak biztosítására Petróc község előjárósága szeptember 26. d. u. 3 órakor versenytárgyalást fog tartani, melyre az ajánlatokat e napon d. e. 11 órára kell beadni. Bánatpénz az előirányzott 33671-64 K építési összeg 10%-a. A munkákat nyomban meg kell kezdeni és a jövő évi aug. 15-ig be kell fejezni. A feltételek tervek és költségvetések a községi jegyzői irodában tekinthetők meg.

— **Ujutak Bácsme gyében.** Vojnits István vmegyeyi alispán versenytárgyalási felhívást bocsátott ki a bács-zsablya-titeli törvényhatósági ut Sajkásszentiván és Titel közti részének, továbbá az ujjvidék-szegedi th. ut Zenta és Magyarkanizsa, valamint Magyarkanizsa és Horgos közötti szakaszának kiépítésére. Pályázati határidő szept. 22.

— **Ujjoncok bevonulása.** A közös hadsereghez az idén besorozott ujoncoknak a hadügyminister rendelete értelmében október 6-án kell csapataikhoz bevonulni. Az egyéves önkénteseknek, valamint a haditengerészet-hez tartozó ujoncoknak azonban ugyanazon rendelet értelmében október elsején kell bevonulniuk. Itt említjük meg, hogy a hadügyminister az általános helyőrségváltás alkalmából elrendelte, hogy az 1906-ban besorozott magyar honosságu legénységet, ha az ujoncok bevonulása folytán a létszám betelik, csak abban az esetben szabadsággalhatják, ha azok szolgálati idejüket 1906 október elseje előtt kezdték meg. Az 1905-ben besorozott katonák, akik igényt tarthatnak a szabadságolásra, de akinek tovább szolgálása kívánatos lenne, ha önként egy évi tovább szolgálatra kötelezik magukat, ezért három fegyvergyakorlatot számítanak be nekik.

— **Uj vasut.** A baja—bezdán—zombor—apatin—gombosi h. é. vasut engedélyező tárgyalását a minap tartották meg a kereskedelemügyi ministériumban. A vonal a baja—zombor—ujvidéki h. é. vasut negyedik kilométerénél fekvő Bajaszállás város megállóhelyből ágazik ki, felhasználja a meglévő baja—bajaszállás városi vonalrészt, azután délnek fordulva a Duna és a korábban említett h. é. vasut között haladva, Zombor állomáshoz csatlakozik. Innét indul ki a vonalnak zombor—apatin—gombosi része, mely a gombosi Dunahíd építésével kapcsolatban tervezett új gombosi állomásban ér véget. A vonatok óránkénti legnagyobb sebessége 40 km-ben állapított meg.

— **Országos gyümölcs és szőlő kiállítás** Budapestén. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület is az idén az országban mutatkozó szőlőtermésre való tekintettel szept. 27-től október 4-ig gyümölcs és szőlőkiállítást rendez gyümölcs-vásárral egybekötve. A természet és fogyasztó közönség utját kívánja egyengetni, amidőn a kiállítással a kettőt összehozni törekszik. De ez a törekvés — amely különben minden kiállításnak feladata, — egymagában még nem felel meg a célnak, kell, hogy a kiállításnak ephemer hatását bizonyos módon megőrizsék s helyesen csak úgy leszen megoldható a kérdés, ha a természet és a fogyasztó között állandó kapcsolatot létesít a jövő szempontjából. Aminek azonban első és fő feltétele az, hogy a természet viszonyai felől kell tájékoztatást nyújtson. A kiállítás és a vásár legfőbb célja a jelenre oldja meg a kérdést, de nem szolgáltatja teljes mértékben a jövőre nézve. Hogy a jövőre és pedig gyakorlatilag oldassék meg a kérdés a természetnek a kiállítással kapcsolatban valamely uton módon kell, hogy ha képet nyújtson a természeti viszonyai felől az érdeklődő fogyasztó közönségnek. Legjobb módját találjuk a kiállítás katalógusában. Ezt kell oly adatokkal felszerelve ellátni, amelyek a vevőközönséget kimerítően tájékoztatják. Ennélfogva szükség van arra, hogy minden kiállító, de esetleg nem kiállító is, hanem mindenki, aki más vidéki és külföldi fogyasztóval való üzleti összeköttetés állandósítására törekszik, a katalógus számára szolgáltatassa be — és pedig pontosan szolgáltatassa, be, megbízhatóságának mérvét szolgálható adatokkal: gyümölcsösének kiterjedését, termő fájának számát gyümölcsnemenként osztályozva, lehetőleg megközelítő pontossággal, hogy egyes fajtákból hány métermázsza eladó készlettel rendelkezik I. és II. szigoruan osztályozott árban, mennyi a gyümölcsök ára métermázsánként és mik az eladásra vonatkozó közelebbi feltételek. Ha ezeket az adatokat pontosan beküldik és azokat a katalógusban rendszeresen földolgozzák úgy hogy a közönség kezébe egy olyan munkát adnak, melyből kitűnik, hogy hol vannak az országban jelentős gyümölcskertek, illetve természet, kitűnik a közölt fanemek számából, hogy idényenként kikhez fordulhat a közönség gyümölcs beszerzés okából a jövőben is, de világos képet alkothat magának a jelen viszonyaira nézve. Mindenesetre kívánatos lenne, hogy a kiállító az új katalógus elvek szerinti jelentésként be gyümölcseiket, hogy a rendező bizottság tényleg keresztül is vihessen az elvi határozatokat. Az egyesülettitkársága megfelelő ürlelapokat szerkesztett amelyeket szívesen rendelkezésre bocsát a nem kiállítóknak is. A kiállítás különben minden tekintetben a kereskedelmi szempontokat tartotta szem előtt. A kiállítás védője dr. Darányi Ignác földmívelésügyi minster, főrendezői pedig Magyar Kázmér és Szilvásy Géza.

— **Elegáns kivitelű, divatos és tartós** cipőkből legolcsóbb beszerzési forrás, női chewro K 6-60-tól és feljebb, férfi chewro és box K 7-20-tól és feljebb Kardos J-nél Kulán.

— **Gözfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

— **A kivándorlók katonai kötelezettsége.** A közös hadügyminister rendeletet adott ki a külföldre vándorolt hadkötelesek sorozása ügyében. Az új rendelet szerint a kivándorolt katonaköteles a harmadik korosztályba jutáskor tartozik csak jelentkezni a magyar osztrák konzulátusánál sorozás céljából; ha az első két korosztályban nem jelentkezik sorozásra: még nem nyilvánítták katonaszökevénynek. A kivándorolt hadköteles, ha besorozzák is, szolgálati idejének megkezdését elhalasztja 24-ik életévének betöltéséig. A fegyvergyakorlat miatt ezentul nem kell a tartalékosoknak hazajönniök, mert fölmentik őket úgy a fegyvergyakorlat, mint az ellenőrző szemlén való megjelenés alól, ha eziránt a külföldön valamely konzulágunknál minden év január hó végéig folyamodnak.

— **Új rend — a kutyák körül.** A földmivelésügyi ministertől a napokban érkezett le a veszettség elleni védekezésre vonatkozólag életbe léptetett új rendelet. E szerint a veszettség idején a zárlat 40 nap helyett 90 nap lesz. A zártörő (póráz és szájkosár nélküli) kutyákat a gyepmester 90 napig tartja megfigyelés alatt a tulajdonos költségén. Azt az embert, akit a kutya mart meg, az eddigi 8 nap helyett 21 napig figyelik meg. Ha a kutya egy másik kutyát mart meg, a megmart kutya 90, a maró kutya 8 napig tartandó megfigyelés alatt.

Messaline -
Radium -
Louisine -
Taffet -

Selyem

és „Henneberg” selyem 75 kr.-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Az iskolák megnyitásával ajánlok a legfelsőbb tanhatósági minták szerinti **felvételi-, előmeneteli- és mulasztási-napló nyomtatványokat** valamint Dr. Hoffman-féle a tanítási eredményről szóló és más kitalaku minta szerinti **naplót**

Berkovits Márk villam-üzemű könyvnyomdája, Kula

Árlejtési hirdetés

A pusztapéklai állami rizstelepen alkalmazott nyári munkások gabonarész keresete **szeptember 27-én d. e. 9 órakor** a rizstelep kezeléséig hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján a legtöbbet ígérőnek eladatik.

Az eladásra kerülő gabona nemek mennyisége a következő:

I. oszt. buza	201.78 mm.
II. oszt. buza	12.97 "
Alj buza	4.70 "
Rozs	16.75 "
Árpa	34.48 "
Zab	99.60 "
Bükköny	1.50 "
Zabos bükköny	7.— "
Muhar	2.03 "
Köles	0.75 "

Ajánlati feltételek: Bánatpénz fejében az ajánlattevők részéről 10% készpénzben a fenti rizsgazdaság kezeléséig nyugta ellenében a nevezett nap délelőtt 9 óráig leteendő.

A megvett gabona 8 napon belül a rizstelep magtárából elszállítandó.

Ajánlattevő köteles ajánlatában a fent elősorolt gabonaneműek egységárait egyenkint kitüntetni és az összeredményben legtöbbet ígérőnek ajánlata fogadtatik el.

A rizstelep kezelése fentartja magának a jogot hogy esetleg a fent elősorolt gabonaneműekből egyes nemeket megtarthasson. Pusztapékla 1908 szept. 15.

Rizstelep kezeléséig

Gabona árak: Budapesten:		
Buza októberre	—	11.50
Zab	—	8.05
Kulán:		
Buza	—	10.55
Zab	—	7.15

K I A D Ó

Kulán, a vasuti utcában egy üzlet-helyiség és két kétszobás urilakás mellékhelyiségekkel. Bővebb felvilágosítást ad **Ceisel Aladár Kulán**

GYÁRI-IRODAI GYAKORNOKNAK

felvétetik 4 oszt. középiskolát jó eredménnyel végzett, számolásban gyakorlott, jó kézírású fiu. — Jelentkezés írásban „A. Z.” alatt a „Bácskai Közérdek” kiadóhivatalához intézendő.

2548/tk. 1908.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kulai takarékos és hitelintézet részvénytársaság végrehajtónak néhai **Szabó Dajkó György** volt kucorai lakos végrehajtást szenvedő elleni 400 K tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék a kulai kir. jbiróság területén levő a kucorai 1623 sz. betétben Al. 1—2 sorsz. 1900/116-a és 1900/116-b hrsz. a. felvett 1531 és 1531 □-öl területű szántók 1172 K kikiáltási árban a C 1 és 2 sorsz. a. Szabó János és neje szül. Varga Mária javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartásával és a kucorai 1640 sz. betétben Al 1 sorsz. 1900/32-a hrsz. a. felvett 1 hold 781 □-öl területű szántó 912 K kikiáltási árban ezenel megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **1908. október 16-án délután 3 órakor** Kucora községében a megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 117.20 Kt és 91.20 Kt készpénzben, avagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX tc 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kulán, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1908. augusztus 7.

PETNEHÁZY kir. albiró

2875/1908 tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Deák Béla kulai lakos végrehajtónak, **özv. Szvirac Sándorné** szül. Gaity Szmiljana kulai lakos végrehajtást szenvedő elleni 1232 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék a kulai kir. jbiróság területén levő a kulai 2038 sz. betétben Al 1—2 sorsz. 190 hrsz. 717 □-ölyni rét és 191 hrsz. 104 ölyni ház 302 sz. a. udvarral a beltelekben 800 K, ezennel megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1908. november 16-án d. u. 3 órakor** ezen kir. járásbíróság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 K-nát készpénzben, avagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kula, a kir. jbiróság mint tkvi hatóság, 1908. szept. 8.

PETNEHÁZY kir. albiró

Szülőföldisme.

Első oktatás a földrajzban. Bács-Bodrog vármegye leírása, az új helynevek betűsoros jegyzékével.

Kapható Csajági Bernát tanítónál Kulán

Ára kötve 50 fillér

Tanítóknak nagy engedmény

Pályázati hirdetmény

Liliomosi **községi irnoki** állás október 1-től számítandó egy évi időtartamra helyettesítés útján lesz betöltve. Évi fizetés a községtől 800 K esetleg ezen felül 200 K állami hozzájárulás.

Liliomos, 1908. szept. 5.

Rákics Miklós

jegyző

1541/1908.

Pályázati hirdetmény.

Lemondásfolytán Zsablyaközségben megüresedett és évi 1000 K fizetéssel javadalmazott községi **I. irnoki** állásra kiírt pályázat eredménytelen maradván, arra újból pályázatot hirdetek s felhivom azokat, kik a fenti állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelendő és a szerb nyelvnek bírását igazoló kérvényeket hozzám **f. é. október 20-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul beérkezőket figyelembe nem veszem. A választás iránt utóbb fogok intézkedni.

Zsablya, 1908 aug. 28.

Dr. Széchenyi Tamás

főszolgabíró

3

Legjobb **acelőntvényeket** és **lágýöntvényeket** szállít gyorsan és olcsón
GUGLER és FORRAY
BUDAPEST, V. Váci-ut 162.

3

216/1908.

Pályázati hirdetmény.

Zsablya községben üresedésben levő és 1000 K fizetéssel javadalmazott községi **II. irnoki** állásra kiírt pályázat eredménytelen maradván, arra újból pályázatot hirdetek s felhivom az ezt elnyerni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelendő és a szerb nyelv bírását igazoló pályázati kérvényüket **f. é. október 20-ig** annál is inkább nyújtsák be hivatalomhoz mert az azontul beérkezőket figyelembe nem veszem.

Zsablya, 1908 aug. 28.

Dr. Széchenyi Tamás

főszolgabíró

3

13228 sz. 908

Temesvári vásárhirdetés.

Az idei Temesvári Szt-Mihály országos vásár f. évi szept. 24-től bezárólag szept. 28-ig fog megtartatni.

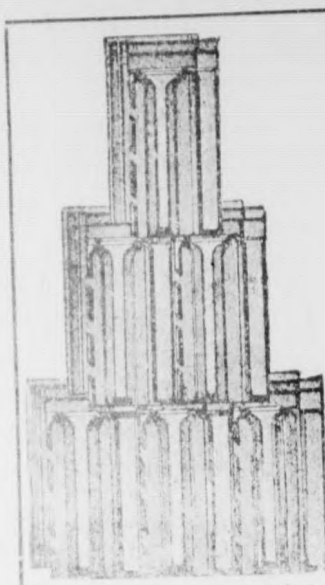
Mindentéle állat felhajtása az orsz. vásárra szept. 24-étől csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1908 szept. 1.

A városi főkapitányságtól
Beé Ferenc, főkapitány

HÁZELADÁS. Mindkét házamat jutányosan eladom.

Bővebbet nálam.
Ifj. Dudás Sándor, szücs, Kula.
2-3

Nagykikindai gyártmány
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserep 272. sz.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN

Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák — Alapított 1864.

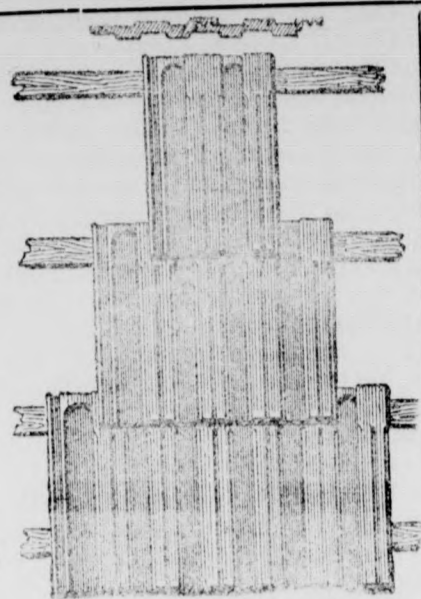
50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva

Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserepek
Legelőcsőbb, legszebb tetőzet!

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve

Zsombolyai gyártmány
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253. sz.

TELEFON 14 SZ.
ALAPÍTVÁ 1892-BEN VILLLAMOS ÜZEM

BERKOVITS REZSŐ KULA (BÁCSMEGYE)
ELSŐ MAGYAR SELYEMSZALAGGYÁR

Képviseletek: Budapest, Wien. Kitüntetések:
Millenniumi nagyerem új iparág meghonosí-
tása és jó munkáért. Ministeri elismerő és
diszoklevél.

Nyomdáknak és könyvkötőknek szállít:

Anyakönyvi s egyéb irattartókhöz való
selyem és felselyem NEMZETI szalagot

A kereskedelemnek szállít:

NEMZETI, faille, moiré, halcsont és
egyéb szalagokat minden szín és szé-
lességben

A szövőiparnak szállít:

Bármily színű s minőségű selyem és
felselyem kötöző (adjustáló) szalagokat
Különösen ajánl magyar árúkra ma-
gyar nemzeti szalagot

KÖVETELJÜNK MINDENÜTT A KERES-
KEDÉSEKBEN MAGYAR GYÁRTMÁNYT!

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehérműt!
Megtakarít fáradságot és vesződséget!
kíméli ennélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR, KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás (hazai gyártmányu)
Kobrak-cipőket (A világ minden
tájékán hordják)

Továbbá ajánl férőcipőkben elsőrangú minőségben
világhírű **AMERIKAI cipőket**
amelyekben a tyűk szemei teljesen elmúlnak

Az őszi és téli idény ujdonságai!

Megérkeztek a valódi és szebbnél-szebb angol
szövetek, és dús választékban hazai ujdön-
ságok. Öltönyök, felöltők, téli kabátok a leg-
újabb divatlap szerint készülnek. Gyönyörű
mintájú selyem és szövetszővényekből a g y
választék. Kérem a t. urakat, hogy az őszi és
téli idényre szükséges öltönyöket, felöltőket és
télikabátokat már most megrendelni szivesked-
jenek, továbbá kérem mindazon t. urakat, akik
még eddig nem nálam rendelték öltönyeiket,
tegyenek egy próbarendelést.

PONGRÁCZ A. SÁNDOR, URI-SZABÓ
Kulán (a Ferenc-József-téri bérpalotában)

Kulán, Árpád-uton levő

néhaj Löwenberger hagyatékához
tartozó ház hosszabb időre bérbé
adandó, esetleg örök áron eladó.
Bővebb értesítést ad **Löwy Adolf**
Kula

3

Schmidt Ferencz
szabó - Kulán
(Ferenc József-tér)

készíti a legdivato-
sabb öltönyöket
a legelőcsőbb árban

A legkapósabb politikai napilap **AZ UJSÁG**

FŐMUNKATÁRSÁK: HERCZEG FERENCZ,
KENEDI GÉZA, KÖBOR TAMÁS, KOZMA
ANDOR, MIKSZÁTH KÁLMÁN

FELELŐS SZERKESZTŐ GAJÁRI ÖDÖN
TÁRSZERKESZTŐ DR. ÁGAI BÉLA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 évre 28 K, félévre 14 K
Negyedévre 7 K, Egy hónapra 2.40 K

Hetenként asszony és gyermek melléklet.

Megrendelém:

AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 54.

AZ UJSÁG olvasóterme a vidékről a fővárosba
érkező előfizetőink rendelkezésére áll.

Egy cement-lap prés

betegség következtében eladó. 2 hónapig
használva. Közelebbi felvilágosítást ad
ifj. Vigchert József, Kulán. 4-10

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget,
hogy Kulán

vegyszeri ruha tisztító intézetet
rendeztem be úgy női- mint férfi-ruhákra,
bármily zsírfoltosak vagy pecsétések legye-
nek azok, valamint csipke- vagy szövetsző-
függönyöket, szőnyeget tisztítok és festek
olesó ár mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok
tisztelettel 5-20

Kleiner József kelme- és selyem-festő, vegy-
tisztító Kula, Kossuth Lajos utca

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Ahol a legújabb és legjobb árak mellett ajánlatok:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, léghere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet J.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, dörzslők, őrlőmalmok, egyetemes
szét-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.